Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (wielka izba)

z dnia 4 października 2024 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Rolnictwo i rybołówstwo – Produkty ekologiczne – Rozporządzenie (UE) 2018/848 – Przepisy dotyczące produkcji ekologicznej – Artykuł 16 – Znakowanie – Artykuł 30 – Terminy odnoszące się do produkcji ekologicznej – Artykuł 33 – Logo produkcji ekologicznej Unii Europejskiej – Warunki używania – Zgodność produktu z rozporządzeniem 2018/848 – Artykuły 45 i 48 – Przywóz produktów z państwa trzeciego w celu wprowadzenia ich na rynek Unii jako produktów ekologicznych – Równoważność przepisów dotyczących produkcji tego państwa trzeciego z przepisami rozporządzenia 2018/848 – Używanie logo produkcji ekologicznej państwa trzeciego

W sprawie C-240/23

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Bundesverwaltungsgericht (federalny sąd administracyjny, Niemcy) postanowieniem z dnia 9 grudnia 2022 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 17 kwietnia 2023 r., w postępowaniu:

Herbaria Kräuterparadies GmbH

przeciwko

Freistaat Bayern,

TRYBUNAŁ (wielka izba),

w składzie: K. Lenaerts, prezes, K. Jürimäe, C. Lycourgos, E. Regan, T. von Danwitz, Z. Csehi, prezesi izb, S. Rodin, L.S. Rossi (sprawozdawczyni), I. Jarukaitis, A. Kumin, N. Jääskinen, I. Ziemele i M. Gavalec, sędziowie,

rzecznik generalny: J. Richard de la Tour,

sekretarz: N. Mundhenke, administratorka,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 18 marca 2024 r.,

rozważywszy uwagi, które przedstawili:

– w imieniu Herbaria Kräuterparadies GmbH – H. Schmidt, Rechtsanwalt,

* Język postępowania: niemiecki.

– w imieniu Freistaat Bayern – C. Diroll, C. Novak oraz J. Vogel, w charakterze pełnomocników,

– w imieniu Parlamentu Europejskiego – I. Anagnostopoulou oraz U. Rösslein, w charakterze pełnomocników,

– w imieniu Rady Unii Europejskiej – L. Hamtcheva oraz R. Meyer, w charakterze pełnomocników,

– w imieniu Komisji Europejskiej – A.C. Becker oraz A. Dawes, w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 18 czerwca 2024 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni, po pierwsze, art. 16 ust. 1, art. 30 ust. 1 i 2, art. 33 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 48 ust. 1 i pkt 2.2.2 lit. f) części IV załącznika II do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/848 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007 (Dz.U. 2018, L 150, s. 1), oraz, po drugie, art. 20 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „Kartą”).

2 Wniosek ten został przedstawiony w ramach sporu pomiędzy Herbaria Kräuterparadies GmbH (zwaną dalej „Herbarią”) a Freistaat Bayern (krajem związkowym Bawaria, Niemcy) w przedmiocie zakazu posłużenia się przez Herbarię logo produkcji ekologicznej Unii Europejskiej oraz terminami odnoszącymi się do produkcji ekologicznej przy sprzedaży w Unii mieszanki soków owocowych i wyciągów ziołowych zawierających poza produktami ekologicznymi witaminy i glukomian żelaza niepochodzące z rolnictwa ekologicznego.

Ramy prawne

Rozporządzenie (WE) nr 834/2007

3 Artykuł 23 rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 2092/91 (Dz.U. 2007, L 189, s. 1), zatytułowany „Stosowanie terminów związanych z produkcją ekologiczną”, przewidywał w ust. 1:

„Do celów niniejszego rozporządzenia uznaje się, że produkt opatrzony jest terminem odnoszącym się do ekologicznej metody produkcji, jeżeli przy znakowaniu, w materiałach reklamowych lub dokumentach handlowych taki produkt, jego składniki lub materiały paszowe opisywane są za pomocą terminów sugerujących nabywcy, że produkt ten, jego składniki lub materiały paszowe zostały uzyskane zgodnie z przepisami określonymi w niniejszym rozporządzeniu. Zwłaszcza terminy wymienione w załączniku, ich pochodne lub wersje skrócone, jak np. »bio« i »eko«, używane samodzielnie lub łącznie, mogą być stosowane na terenie Wspólnoty i we wszystkich językach Wspólnoty w znakowaniu i reklamie produktu, który spełnia wymogi określone na mocy niniejszego rozporządzenia lub zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

Przy znakowaniu i w reklamie żywych lub nieprzetworzonych produktów rolnych można stosować terminy odnoszące się do ekologicznej metody produkcji wyłącznie wtedy, gdy wszystkie składniki tego produktu również zostały wyprodukowane zgodnie z wymogami określonymi w niniejszym rozporządzeniu".

4 Artykuł 33 rozporządzenia nr 834/2007, zatytułowany „Przywóz produktów dających równoważne gwarancje", stanowił w ust. 2:

„Komisja [Europejska] może, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 37 ust. 2, uznać kraje trzecie, których system produkcji jest zgodny z zasadami i przepisami dotyczącymi produkcji równoważnymi zasadom i przepisom ustanowionym w tytułach II, III i IV oraz których środki kontroli mają równoważną skuteczność ze środkami ustanowionymi w tytule V, oraz sporządzić wykaz tych państw. Ocena równoważności uwzględnia wytyczne CAC/GL 32 [wytyczne dotyczące produkcji, przetwarzania, znakowania i wprowadzania do obrotu żywności pochodzącej z rolnictwa ekologicznego opracowane przez Komisję Kodeksu Żywnościowego w ramach wdrażania programu mieszanego Organizacji Narodów Zjednoczonych do spraw Wyżywienia i Rolnictwa (FAO) oraz Światowej Organizacji Zdrowia (WHO)].

[…]".

Rozporządzenie (WE) nr 889/2008

5 Artykuł 27 rozporządzenia Komisji (WE) nr 889/2008 z dnia 5 września 2008 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wdrażania rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych w odniesieniu do produkcji ekologicznej, znakowania i kontroli (Dz.U. 2008, L 250, s. 1), zatytułowany „Użycie niektórych produktów i substancji w przetwórstwie żywności", przewidywał w ust. 1:

„Do celów art. 19 ust. 2 lit. b) rozporządzenia [nr 834/2007] w przetwórstwie żywności ekologicznej, z wyjątkiem wina, można stosować wyłącznie następujące substancje:

[…]

f) wyłącznie dozwolone minerały (wraz z pierwiastkami śladowymi), witaminy, aminokwasy i mikroelementy, o ile ich użycie jest wymagane w środkach spożywczych, w skład których wchodzą".

Rozporządzenie (WE) nr 1235/2008

6 Artykuł 7 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1235/2008 z dnia 8 grudnia 2008 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 w odniesieniu do ustaleń dotyczących przywozu produktów ekologicznych z krajów trzecich (Dz.U. 2008, L 334, s. 25) przewidywał w ust. 1:

„Komisja sporządza wykaz uznanych krajów trzecich zgodnie z art. 33 ust. 2 rozporządzenia [nr 834/2007]. Wykaz uznanych krajów znajduje się w załączniku III do niniejszego rozporządzenia […]".

Rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 126/2012

7 Na mocy rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 126/2012 z dnia 14 lutego 2012 r. zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 889/2008 w odniesieniu do certyfikatów oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1235/2008 w odniesieniu do ustaleń dotyczących przywozu produktów ekologicznych ze Stanów Zjednoczonych Ameryki (Dz.U. 2012, L 41, s. 5) Stany Zjednoczone Ameryki zostały wpisane do wykazu uznanych krajów trzecich znajdującego się w załączniku III do rozporządzenia nr 1235/2008.

Rozporządzenie 2018/848

8 Motywy 6, 9, 15, 17, 73, 77–79, 93, 95, 96, 108 i 123 rozporządzenia 2018/848 mają następujące brzmienie:

„(6) Ze względu na cele unijnej polityki w dziedzinie produkcji ekologicznej, ramy prawne ustanowione dla realizacji tej polityki powinny służyć zapewnieniu uczciwej konkurencji i właściwemu funkcjonowaniu rynku wewnętrznego produktów ekologicznych, podtrzymaniu i uzasadnieniu zaufania konsumentów do produktów znakowanych jako ekologiczne i powinny zmierzać do stworzenia takich warunków, w których polityka ta może być kształtowana zgodnie z tendencjami produkcyjnymi i rynkowymi.

[…]

(9) Zważywszy na dynamiczne przemiany w sektorze produkcji ekologicznej, w rozporządzeniu [nr 834/2007] wskazano na potrzebę przyszłego przeglądu unijnych przepisów dotyczących produkcji ekologicznej przy uwzględnieniu doświadczeń zdobytych przy stosowaniu tych przepisów. Rezultaty przeglądu dokonanego przez Komisję wskazują, że unijne ramy prawne dotyczące produkcji ekologicznej należy poprawić, tak by zawierały przepisy odpowiadające wysokim oczekiwaniom konsumentów oraz były zrozumiałe przez osoby, do których są skierowane. Należy zatem uchylić rozporządzenie [nr 834/2007] i zastąpić je nowym rozporządzeniem.

[…]

(15) Z projektów badawczych wynika, że zaufanie konsumentów ma zasadnicze znaczenie dla rynku żywności ekologicznej. W dłuższej perspektywie mało wiarygodne normy mogą podważyć zaufanie publiczne i doprowadzić do upadku rynku. Dlatego fundamentem zrównoważonego rozwoju produkcji ekologicznej w Unii powinny być solidne przepisy dotyczące produkcji zharmonizowane na poziomie unijnym i które powinny odpowiadać oczekiwaniom podmiotów i konsumentów, jeżeli chodzi o jakość produktów ekologicznych oraz zgodność z zasadami i przepisami ustanowionymi w niniejszym rozporządzeniu.

[…]

(17) Niniejsze rozporządzenie powinno zapewnić podstawę zrównoważonego rozwoju produkcji ekologicznej i jej pozytywnych skutków dla środowiska przy zapewnieniu skutecznego funkcjonowania rynku wewnętrznego produktów ekologicznych i uczciwej konkurencji, tym samym pomagając rolnikom w uzyskaniu należnego dochodu, zapewniając zaufanie konsumentów, chroniąc interes konsumentów oraz wspierając

krótkie łańcuchy dostaw i produkcję lokalną. Cele te powinny być realizowane w zgodności z ogólnymi i szczegółowymi zasadami oraz ogólnymi i szczegółowymi przepisami dotyczącymi produkcji mającymi zastosowanie do produkcji ekologicznej.

[…]

(73) Znakowanie produktów rolnych i środków spożywczych powinno podlegać ogólnym przepisom ustanowionym w [rozporządzeniu (UE) nr 1169/2011 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylenia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 (Dz.U. 2011, L 304, s. 18)], a w szczególności przepisom, które mają na celu zapobieganie znakowaniu mogącemu dezorientować konsumentów lub wprowadzać ich w błąd. Ponadto w niniejszym rozporządzeniu należy ustanowić szczegółowe przepisy dotyczące znakowania produktów ekologicznych i produktów w okresie konwersji. Powinny one chronić zarówno interesy podmiotów [gospodarczych] związane z prawidłowym oznakowaniem ich produktów na rynku oraz [z tym,] by podmioty te mogły funkcjonować w warunkach uczciwej konkurencji, jak również interesy konsumentów związane z możliwością podejmowania świadomych wyborów.

[…]

(77) Aby sytuacja na rynku unijnym była jasna dla konsumentów, należy wprowadzić obowiązek umieszczania logo produkcji ekologicznej Unii Europejskiej na wszystkich wytworzonych i opakowanych w Unii ekologicznych produktach żywnościowych. Ponadto należy umożliwić dobrowolne umieszczanie tego logo w przypadku niezapakowanych produktów ekologicznych wytworzonych w Unii oraz w przypadku wszelkich produktów ekologicznych przywiezionych z państw trzecich, jak również do celów informacyjnych i edukacyjnych. Należy określić wzór logo produkcji ekologicznej Unii Europejskiej.

(78) Jednakże, by uniknąć wprowadzania konsumentów w błąd co do ekologicznego charakteru całego produktu, należy ograniczyć wykorzystanie tego logo do produktów, które zawierają wyłącznie lub niemal wyłącznie składniki ekologiczne. Dlatego też nie należy zezwalać na stosowanie tego logo do znakowania produktów w okresie konwersji lub produktów przetworzonych, w których mniej niż 95 % masy składników pochodzenia rolnego to składniki ekologiczne.

(79) By zapobiec dezorientacji konsumentów co do pochodzenia produktu z Unii lub spoza niej, w każdym przypadku zastosowania logo produkcji ekologicznej Unii Europejskiej należy informować konsumentów o miejscu uprawy surowców rolnych będących składnikami danego produktu. W związku z tym na etykietach produktów pochodzących z ekologicznej akwakultury także należy zezwolić na odnoszenie się do akwakultury zamiast do rolnictwa.

[…]

(93) Doświadczenia z ustaleniami dotyczącymi przywozu do Unii produktów ekologicznych stosowanymi na mocy rozporządzenia [nr 834/2007] wskazują na potrzebę zmiany tych ustaleń w odpowiedzi na oczekiwania konsumentów, by przywożone produkty ekologiczne odpowiadały równie wysokim standardom jak standardy unijne, a także w celu zapewnienia lepszego dostępu unijnych produktów ekologicznych do rynku międzynarodowego. Ponadto należy zapewnić jasność w kwestii przepisów mających zastosowanie do wywozu produktów ekologicznych, w szczególności poprzez ustanowienie ekologicznych świadectw wywozowych.

[…]

(95) Powinno być nadal możliwe wprowadzanie na rynek Unii produktów ekologicznych, które nie są zgodne z unijnymi przepisami dotyczącymi produkcji ekologicznej, ale pochodzą z państw trzecich, których systemy produkcji ekologicznej i kontroli zostały uznane za równoważne z systemami unijnymi. Równocześnie jednak uznawanie równoważności państw trzecich przewidziane w rozporządzeniu [nr 834/2007] powinno obowiązywać jedynie w przypadku zawarcia umów międzynarodowych między Unią a tymi państwami trzecimi, przewidujących wzajemne uznawanie równoważności także dla Unii.

(96) Państwa trzecie uznane do celów równoważności na mocy rozporządzenia [nr 834/2007] powinny być nadal za takie uznawane na mocy niniejszego rozporządzenia przez ograniczony okres niezbędny do zapewnienia sprawnego przejścia na system uznawania na mocy umowy międzynarodowej, o ile nadal zapewniają one równoważność ich przepisów dotyczących produkcji ekologicznej i kontroli z odnośnymi przepisami unijnymi oraz spełniają wszystkie wymogi dotyczące nadzoru nad ich uznaniem przez Komisję. Nadzór ten powinien opierać się w szczególności na corocznych sprawozdaniach przesyłanych Komisji przez te uznane państwa trzecie.

[…]

(108) Należy ustanowić środki mające zapewnić sprawne wprowadzenie ram prawnych regulujących przywóz produktów ekologicznych lub produktów w okresie konwersji do Unii, zmienionych niniejszym rozporządzeniem.

[…]

(123) Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia, w szczególności zapewnienie uczciwej konkurencji i właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego produktów ekologicznych, jak również zapewnienie zaufania konsumentów do tych produktów oraz do logo produkcji ekologicznej Unii Europejskiej, nie mogą zostać w wystarczającym stopniu osiągnięte przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na wymaganą harmonizację przepisów dotyczących produkcji ekologicznej możliwe jest lepsze ich osiągnięcie na poziomie Unii, może ona przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 [TUE]. Zgodnie z zasadą proporcjonalności przewidzianą w tym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów”.

9 Rozporządzenie 2018/848 składa się z dziewięciu rozdziałów, z których rozdział I, zatytułowany „Przedmiot, zakres stosowania i definicje”, zawiera art. 1–3, rozdział III, zatytułowany „Przepisy dotyczące produkcji”, zawiera art. 9–29, rozdział IV, zatytułowany „Znakowanie”, zawiera art. 30–34, a rozdział VII, zatytułowany „Handel z państwami trzecimi”, zawiera art. 44–49.

10 Artykuł 2 tego rozporządzenia, zatytułowany „Zakres stosowania”, stanowi w ust. 1:

„Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie do następujących produktów pochodzenia rolnego, w tym produktów akwakultury i pszczelarstwa, wymienionych w załączniku I do TFUE oraz do produktów będących pochodnymi takich produktów – w przypadku gdy produkty te są lub mają być wytwarzane, przygotowywane, znakowane, dystrybuowane, wprowadzane do obrotu lub przywożone do Unii lub wywożone z Unii:

a) żywe lub nieprzetworzone produkty rolne, w tym nasiona i inny materiał rozmnożeniowy roślin;

b) przetworzone produkty rolne przeznaczone do wykorzystania jako żywność;

c) pasze.

[…]”.

11 Artykuł 3 wspomnianego rozporządzenia, zatytułowany „Definicje”, przewiduje:

„Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

[…]

64) »równoważność« oznacza realizację tych samych celów i zasad poprzez stosowanie wymogów zapewniających ten sam poziom zapewnienia zgodności;

[…]”.

12 Artykuł 16 rzeczonego rozporządzenia, zatytułowany „Przepisy dotyczące produkcji żywności przetworzonej”, ma następujące brzmienie:

„1. Podmioty będące producentami żywności przetworzonej przestrzegają w szczególności szczegółowych przepisów dotyczących produkcji zawartych w załączniku II część IV oraz w aktach wykonawczych, o których mowa w ust. 3 niniejszego artykułu.

[…]

3. Komisja może przyjmować akty wykonawcze ustanawiające techniki dopuszczone przy przetwarzaniu produktów spożywczych.

[…]”.

13 Zgodnie z art. 30 rozporządzenia 2018/848, zatytułowanym „Stosowanie terminów związanych z produkcją ekologiczną”:

„1. Do celów niniejszego rozporządzenia uznaje się, że produkt opatrzony jest terminem odnoszącym się do produkcji ekologicznej, jeżeli przy znakowaniu, w materiałach reklamowych lub dokumentach handlowych taki produkt, jego składniki lub materiały paszowe stosowane do ich produkcji opisywane są za pomocą terminów sugerujących nabywcy, że produkt ten, jego składniki lub materiały paszowe zostały wytworzone zgodnie z niniejszym rozporządzeniem. W szczególności, terminy wymienione w załączniku IV oraz ich pochodne i wersje skrócone, jak np. »bio« i »eko«, używane samodzielnie lub łącznie, mogą być stosowane na terytorium Unii i we wszystkich językach wymienionych w tym załączniku do celów znakowania i reklamy produktów, o których mowa w art. 2 ust. 1, zgodnych z niniejszym rozporządzeniem.

2. W przypadku produktów, o których mowa w art. 2 ust. 1, terminy, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, nie mogą być używane nigdzie w Unii w żadnym z języków wymienionych w załączniku IV w znakowaniu, materiałach reklamowych ani dokumentach handlowych produktów niezgodnych z niniejszym rozporządzeniem.

[…]”.

14 Artykuł 32 tego rozporządzenia, zatytułowany „Obowiązkowe oznaczenia”, przewiduje w ust. 2:

„W przypadku stosowania logo produkcji ekologicznej Unii Europejskiej, w tym samym polu widzenia co logo umieszcza się oznaczenie miejsca, w którym wyprodukowano surowce rolne, z których składa się produkt – oznaczenie to przyjmuje odpowiednio jedną z następujących form:

a) »rolnictwo UE«, gdy surowiec rolniczy wyprodukowano w Unii,

b) »rolnictwo spoza UE«, gdy surowiec rolniczy wyprodukowano w krajach trzecich;

c) »rolnictwo UE/spoza UE«, gdy część surowców wyprodukowano w Unii, a część w kraju trzecim.

[…]”.

15 Artykuł 33 wspomnianego rozporządzenia, zatytułowany „Logo produkcji ekologicznej Unii Europejskiej”, ma następujące brzmienie:

„1. Logo produkcji ekologicznej Unii Europejskiej może być używane w znakowaniu oraz w prezentacjach i reklamach produktów zgodnych z niniejszym rozporządzeniem.

[…]

2. Z wyjątkiem przypadków dotyczących stosowania zgodnie z ust. 1 akapit drugi logo produkcji ekologicznej Unii Europejskiej stanowi poświadczenie urzędowe zgodnie z art. 86 i 91 [rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009,

(WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych) (Dz.U. 2017, L 95, s. 1)].

[…]

5. Krajowe i prywatne logo mogą być używane w znakowaniu oraz w prezentacjach i reklamach produktów zgodnych z niniejszym rozporządzeniem.

[…]”.

16 Artykuł 45 rozporządzenia 2018/848, zatytułowany „Import produktów ekologicznych i produktów w okresie konwersji”, stanowi w ust. 1:

„Produkt może zostać przywieziony z państwa trzeciego, celem wprowadzenia go do obrotu w Unii jako produkt ekologiczny lub jako produkt w okresie konwersji, jeżeli spełnione są trzy następujące warunki:

a) produkt ten jest produktem, o którym mowa w art. 2 ust. 1;

b) zastosowanie ma jedno z następujących:
   (i) produkt jest zgodny z rozdziałami II, III i IV niniejszego rozporządzenia, a wszystkie podmioty i grupy podmiotów, o których mowa w art. 36, w tym eksporterzy w danym państwie trzecim, zostały poddane kontroli przez organy kontrolne lub jednostki certyfikujące uznane zgodnie z art. 46 i uzyskały od tych organów lub jednostek certyfikat potwierdzający, że wszystkie podmioty i grupy podmiotów oraz eksporterzy spełniają wymogi niniejszego rozporządzenia;
   (ii) w przypadku gdy produkt pochodzi z państwa trzeciego uznanego zgodnie z art. 47, produkt ten spełnia warunki określone w odnośnej umowie handlowej; lub
   (iii) w przypadku gdy produkt pochodzi z państwa trzeciego, które jest uznawane zgodnie z art. 48, produkt ten jest zgodny z równoważnymi przepisami dotyczącymi produkcji i kontroli tego państwa trzeciego oraz został przywieziony ze świadectwem kontroli, potwierdzającym tę zgodność, wydanym przez właściwe organy, organy kontrolne lub jednostki certyfikujące tego państwa trzeciego; oraz

c) podmioty w państwach trzecich są w stanie w dowolnym momencie dostarczyć importerom i krajowym organom w Unii i w tych państwach trzecich informacje pozwalające zidentyfikować podmioty będące ich dostawcami oraz organy kontrolne lub jednostki certyfikujące tych dostawców, z myślą o zapewnieniu identyfikowalności danych produktów ekologicznych lub produktów w okresie konwersji. Informacje te udostępnia się również organom kontrolnym lub jednostkom certyfikującym importerów”.

17 Zgodnie z art. 47 tego rozporządzenia, zatytułowanym „Równoważność na podstawie umowy handlowej”:

„Uznane państwo trzecie, o którym mowa w art. 45 ust. 1 lit. b) ppkt (ii), to państwo trzecie, które Unia uznała na podstawie umowy handlowej za posiadające system produkcji realizujący te same cele i stosujący te same zasady dzięki stosowaniu przepisów zapewniających taki sam poziom poświadczania zgodności co przepisy Unii”.

18 Artykuł 48 wspomnianego rozporządzenia, zatytułowany „Równoważność na mocy rozporządzenia (WE) nr 834/2007”, przewiduje:

„1. Uznane państwo trzecie, o którym mowa w art. 45 ust. 1 lit. b) ppkt (iii), to państwo trzecie uznane do celów równoważności na mocy art. 33 ust. 2 rozporządzenia [nr 834/2007], w tym państwo trzecie uznane w ramach środka przejściowego przewidzianego w art. 58 niniejszego rozporządzenia.

Takie uznanie wygasa w dniu 31 grudnia 2025 r.

2. Na podstawie rocznych sprawozdań przesyłanych Komisji do dnia 31 marca każdego roku przez państwa trzecie, o których mowa w ust. 1, i dotyczących wdrażania i egzekwowania ustanowionych przez te państwa środków kontrolnych oraz w świetle wszelkich innych uzyskanych informacji Komisja zapewnia należyte nadzorowanie uznanych państw trzecich poprzez regularne prowadzenie przeglądu ich uznania. Komisja może w tym celu zwrócić się o pomoc do państw członkowskich. Charakter nadzoru ustalany jest na podstawie oceny prawdopodobieństwa wystąpienia niezgodności, z uwzględnieniem w szczególności wielkości wywozu do Unii z danego państwa trzeciego, wyników działań monitorujących i nadzorczych przeprowadzonych przez właściwy organ oraz wyników poprzednich kontroli. Komisja regularnie przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie [Unii Europejskiej] sprawozdanie dotyczące wyników dokonanego przez nią przeglądu.

[…]”.

19 Załącznik II do tego samego rozporządzenia zawiera część IV, która obejmuje przepisy dotyczące produkcji żywności przetworzonej. Punkt 2.2.2 tej części IV ma następujące brzmienie:

„W przetwórstwie spożywczym zezwala się na użycie następujących produktów i substancji:

[…]

f) minerałów (wraz z pierwiastkami śladowymi), witamin, aminokwasów i mikroelementów, pod warunkiem że:
   i) ich użycie w żywności przeznaczonej do normalnego spożycia jest »bezpośrednio wymagane prawem« w znaczeniu, że jest bezpośrednio wymagane przepisami prawa Unii lub przepisami prawa krajowego zgodnymi z prawem Unii, z tym skutkiem, że żywność ta nie może w ogóle być wprowadzona do obrotu jako żywność przeznaczona do normalnego spożycia, jeżeli te minerały, witaminy, aminokwasy lub mikroelementy nie zostaną dodane; […]

[…]”.

20 Załącznik IV do rozporządzenia 2018/848, zatytułowany „Terminy, o których mowa w art. 30”, brzmi następująco:

„BG: биологичен,

ES: ecológico, biológico, orgánico,

CS: ekologické, biologické,

DA: økologisk,

DE: ökologisch, biologisch,

ET: mahe, ökoloogiline,

EL: βιολογικό,

EN: organic,

FR: biologique,

GA: orgánach,

HR: ekološki,

IT: biologico,

LV: bioloģisks, ekoloģisks,

LT: ekologiškas,

LU: biologesch, ökologesch,

HU: ökológiai,

MT: organiku,

NL: biologisch,

PL: ekologiczne,

PT: biológico,

RO: ecologic,

SK: ekologické, biologické,

SL: ekološki,

FI: luonnonmukainen,

SV: ekologisk”.

Rozporządzenie (UE) 2020/1693

21 W myśl motywu 7 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/1693 z dnia 11 listopada 2020 r. zmieniającego rozporządzenie (UE) 2018/848 w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych w odniesieniu do daty rozpoczęcia jego stosowania oraz niektórych innych dat, o których mowa w tym rozporządzeniu (Dz.U. 2020, L 381, s. 1):

„Pandemia COVID-19 oraz związany z nią kryzys w dziedzinie zdrowia publicznego stanowią również bezprecedensowe wyzwanie dla państw trzecich i dla podmiotów z siedzibą w państwach trzecich. W związku z tym w odniesieniu do państw trzecich, które zostały uznane za równoważne na podstawie art. 33 ust. 2 rozporządzenia Rady [nr 834/2007], należy przedłużyć termin wygaśnięcia ich uznania o rok do dnia 31 grudnia 2026 r., tak aby takie państwa trzecie miały wystarczająco dużo czasu na zmianę swojego statusu poprzez zawarcie umowy handlowej z Unią albo poprzez pełne przestrzeganie przez ich podmioty rozporządzenia [2018/848] bez niepotrzebnych zakłóceń handlu produktami ekologicznymi”.

22 Artykuł 1 tego rozporządzenia przewiduje:

„W rozporządzeniu [2018/848] wprowadza się następujące zmiany:

[…]

2) w art. 48 ust. 1 akapit drugi datę »31 grudnia 2025 r.« zastępuje się datą »31 grudnia 2026 r.«.

[…]”.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

23 Herbaria wytwarza napój o nazwie „Blutquick”, składający się z mieszaniny soków owocowych i ekstraktów z ziół pochodzących z produkcji ekologicznej. Do tego napoju, który jest sprzedawany jako suplement diety, dodaje się witaminy pochodzenia nieroślinnego oraz glukonian żelaza. Na opakowaniu znajdują się logo produkcji ekologicznej Unii Europejskiej, krajowe oznakowanie produkcji ekologicznej oraz informacja o pochodzeniu składników z „kontrolowanych upraw ekologicznych”.

24 Decyzją z dnia 18 stycznia 2012 r. Bayerische Landesanstalt für Landwirtschaft (bawarski urząd rolnictwa, Niemcy) nakazał Herbarii między innymi usunięcie ze znakowania, reklamy oraz wprowadzania do obrotu produktu Blutquick do dnia 1 grudnia 2012 r. informacji o ekologicznej produkcji rolnej, chronionej zgodnie z art. 23 rozporządzenia nr 834/2007, wskazując, że w świetle przepisów tego rozporządzenia oraz art. 27 ust. 1 lit. f) rozporządzenia nr 889/2008 do przetworzonych produktów oznaczonych jako „ekologiczne” można dodawać witaminy i minerały jedynie wtedy, kiedy ich użycie jest prawnie wymagane. Zdaniem bawarskiego urzędu rolnictwa w wypadku produktu Blutquick tak nie było.

25 Herbaria wniosła skargę na tę decyzję do Bayerisches Verwaltungsgericht München (bawarskiego sądu administracyjnego w Monachium, Niemcy), który zwrócił się do Trybunału z pytaniami prejudycjalnymi dotyczącymi wykładni tegoż art. 27 ust. 1 lit. f).

26 W świetle odpowiedzi udzielonych na te pytania przez Trybunał w wyroku z dnia 5 listopada 2014 r., Herbaria Kräuterparadies (C-137/13, EU:C:2014:2335), Bayerisches Verwaltungsgericht München (bawarski sąd administracyjny w Monachium) oddalił skargę Herbarii.

27 Środek odwoławczy od tej decyzji został oddalony wyrokiem z dnia 29 lipca 2021 r., od którego Herbaria wniosła skargę rewizyjną do Bundesverwaltungsgericht (federalnego sądu administracyjnego, Niemcy), będącego sądem odsyłającym.

28 Sąd ten wskazuje, że skoro decyzja bawarskiego urzędu rolnictwa z dnia 18 stycznia 2012 r. jest aktem administracyjnym o trwałych skutkach, z orzecznictwa krajowego wynika, iż sąd ten jest zobowiązany rozstrzygnąć zawisły przed nim spór w oparciu o stan prawny obowiązujący w chwili orzekania. W konsekwencji rozporządzenie nr 834/2007 nie ma już zastosowania ratione temporis do tego sporu, ponieważ zostało ono zastąpione rozporządzeniem 2018/848.

29 Przed sądem odsyłającym Herbaria nie kwestionuje już, że dodanie witamin i minerałów do produktu Blutquick nie jest wymagane prawem i że w związku z tym nie jest on zgodny z art. 16 ust. 1 rozporządzenia 2018/848 oraz z pkt 2.2.2 lit. f) ppkt (i) części IV załącznika II do tego rozporządzenia, który zastąpił w istocie art. 27 ust. 1 lit. f) rozporządzenia nr 889/2008. Zdaniem sądu odsyłającego bezsporne jest zatem, że art. 33 ust. 1 rozporządzenia 2018/848 oraz jego art. 33 ust. 5 i art. 30 ust. 1 zakazują w odniesieniu do Blutquick posługiwania się, odpowiednio, logo produkcji ekologicznej Unii Europejskiej, krajowym oznakowaniem produkcji ekologicznej i terminami odnoszącymi się do produkcji ekologicznej.

30 Herbaria podnosi jednak, że na podstawie tego rozporządzenia środek spożywczy porównywalny z Blutquickiem, przywożony ze Stanów Zjednoczonych Ameryki, nie podlega takiemu zakazowi.

31 W następstwie porozumienia zawartego w 2012 r. w drodze wymiany listów między Komisją Europejską a US Department of Agriculture (ministerstwem rolnictwa, Stany Zjednoczone) Stany Zjednoczone zostały bowiem wpisane do wykazu państw trzecich, których przepisy dotyczące produkcji są równoważne z przepisami ustanowionymi w rozporządzeniu nr 834/2007, zgodnie z art. 33 ust. 1 tego rozporządzenia. Wpis ten ma obecnie pozwalać na podstawie art. 45 ust. 1 lit. b) ppkt (iii) rozporządzenia 2018/848, aby pochodzące ze Stanów Zjednoczonych produkty konkurencyjne względem produktów sprzedawanych przez Herbarię były wprowadzane do obrotu w Unii jako produkty ekologiczne. Produkty te mogą być oznaczane logo produkcji ekologicznej Unii Europejskiej oraz terminami odnoszącymi się do produkcji ekologicznej jedynie pod warunkiem, że są one zgodne z przepisami dotyczącymi produkcji tego państwa trzeciego, to znaczy nawet w przypadku gdy nie są one zgodne z przepisami dotyczącymi produkcji prawa Unii. Zdaniem Herbarii stanowi to nierówne traktowanie naruszające art. 20 Karty.

32 Kraj związkowy Bawaria uważa, że wykładnia rozporządzenia 2018/848 przyjęta przez Herbarię jest błędna i że w rzeczywistości produkt pochodzący ze Stanów Zjednoczonych może być oznaczony logo produkcji ekologicznej Unii Europejskiej jedynie wtedy, gdy jest zgodny z przepisami dotyczącymi produkcji przewidzianymi w tym rozporządzeniu, w związku z czym nie istnieje żadna różnica w traktowaniu w odniesieniu do produktu wytwarzanego w Unii.

33 Sąd odsyłający powziął wątpliwości przede wszystkim w przedmiocie kwestii, czy produkt przywieziony ze Stanów Zjednoczonych może być oznaczony logo produkcji ekologicznej Unii Europejskiej, nawet jeżeli nie jest on w pełni zgodny z wymogami ustalonymi w rozporządzeniu 2018/848.

34 Następnie, gdyby tak rzeczywiście było, zastanawia się on, czy nie stanowiłoby to nierównego traktowania w rozumieniu art. 20 Karty, a jeśli tak, to czy takie nierówne traktowanie mogłoby być uzasadnione w świetle uznania równoważności mających zastosowanie w Stanach Zjednoczonych przepisów dotyczących produkcji i kontroli rozpatrywanych produktów lub w świetle celu polegającego na ułatwieniu wymiany handlowej, jakiemu służy takie uznanie równoważności.

35 Wreszcie sąd odsyłający uważa, że nasuwa się podobne pytanie dotyczące stosowania terminów odnoszących się do produkcji ekologicznej, o którym mowa w art. 30 ust. 1 rozporządzenia 2018/848.

36 W tych okolicznościach Bundesverwaltungsgericht (federalny sąd administracyjny) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

„1) Czy wykładni art. 33 ust. 1 rozporządzenia 2018/848 należy dokonywać w ten sposób, że logo produkcji ekologicznej Unii Europejskiej można używać w odniesieniu do żywności przetworzonej, która jest przywożona celem wprowadzenia jej do obrotu w Unii jako produkt ekologiczny na warunkach określonych w art. 45 ust. 1 tego rozporządzenia, ale nie spełnia wymogów określonych w art. 16 ust. 1 wspomnianego rozporządzenia w związku z pkt 2.2.2. części IV załącznika II do tego samego rozporządzenia, ponieważ oprócz produktów roślinnych zawiera minerały i witaminy pochodzenia nieroślinnego?

2) W razie udzielenia na pytanie pierwsze odpowiedzi twierdzącej: Czy z art. 20 Karty wynika, że logo produkcji ekologicznej Unii Europejskiej można używać w odniesieniu do żywności przetworzonej, jeżeli pochodzi ona z Unii i jest zgodna z równoważnymi przepisami dotyczącymi produkcji i kontroli państwa trzeciego uznanego zgodnie z art. 48 ust. 1 rozporządzenia 2018/848, ale nie spełnia wymogów określonych w art. 16 ust. 1 tego rozporządzenia w związku z pkt 2.2.2. lit. f) części IV załącznika II do wspomnianego rozporządzenia?

3) Czy z art. 20 Karty wynika, że tego rodzaju żywność przetworzona pochodząca z Unii zgodnie z art. 30 ust. 1 rozporządzenia 2018/848 może być opatrzona terminem odnoszącym się do produkcji ekologicznej bez użycia logo produkcji ekologicznej Unii Europejskiej?”.

W przedmiocie wniosku o otwarcie ustnego etapu postępowania na nowo

37 W następstwie ogłoszenia opinii rzecznika generalnego Herbaria wniosła, pismem złożonym w sekretariacie Trybunału w dniu 26 czerwca 2024 r., o otwarcie na nowo ustnego etapu postępowania.

38 Na poparcie swojego wniosku Herbaria podnosi, że opinia rzecznika generalnego zawiera szereg nieścisłych okoliczności prawnych i faktycznych, które mogą wprowadzać Trybunał w błąd. Takie okoliczności, które rzecznik generalny uznał za decydujące dla udzielenia odpowiedzi na pytania prejudycjalne, nie były ponadto przedmiotem dyskusji na rozprawie między stronami w postępowaniu głównym lub podmiotami określonymi w art. 23 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

39 Otóż, po pierwsze, rzecznik generalny miał niesłusznie stwierdzić, że istnieją „oznaczenia towarzyszące" logo produkcji ekologicznej Unii Europejskiej wskazujące na pochodzenie surowca i miejsce wytworzenia produktu, w związku z czym konsument przy każdym użyciu tego logo jest zawsze informowany o tym, że wspomniany produkt pochodzi ze Stanów Zjednoczonych. Po drugie, rzecznik generalny miał błędnie zinterpretować wytyczne Kodeksu Żywnościowego, o których mowa w art. 33 ust. 2 rozporządzenia nr 834/2007.

40 W pierwszej kolejności należy przypomnieć, że na podstawie art. 252 akapit drugi TFUE rzecznik generalny przedstawia publicznie, przy zachowaniu całkowitej bezstronności i niezależności, uzasadnioną opinię w sprawach, które zgodnie ze statutem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wymagają jego zaangażowania. Trybunał nie jest związany ani tą opinią, ani uzasadnieniem prowadzącym do wniosków, które rzecznik generalny formułuje w opinii (wyrok z dnia 18 stycznia 2024 r., CROSS Zlín, C-303/22, EU:C:2024:60, pkt 36 i przytoczone tam orzecznictwo).

41 Należy również przypomnieć, że statut Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i regulamin postępowania przed Trybunałem nie przewidują możliwości przedstawiania przez strony w postępowaniu głównym i inne podmioty, o których mowa w art. 23 tego statutu, uwag w odpowiedzi na opinię rzecznika generalnego. Zatem okoliczność, że strona w postępowaniu głównym lub inny podmiot nie zgadzają się z opinią rzecznika generalnego, bez względu na to, jakie kwestie porusza on w tej opinii, nie może sama w sobie stanowić powodu uzasadniającego otwarcie ustnego etapu postępowania na nowo (zob. podobnie wyrok z dnia 18 stycznia 2024 r., CROSS Zlín, C-303/22, EU:C:2024:60, pkt 37 i przytoczone tam orzecznictwo).

42 Herbaria nie może zatem podać skutecznego uzasadnienia wniosku o otwarcie ustnego etapu postępowania na nowo, kwestionując zasadność niektórych fragmentów opinii rzecznika generalnego.

43 W drugiej kolejności, na podstawie art. 83 regulaminu postępowania Trybunał może natomiast w każdej chwili, po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, postanowić o otwarciu ustnego etapu postępowania na nowo, w szczególności jeśli uzna, że okoliczności zawisłej przed nim sprawy nie są wystarczająco wyjaśnione, lub jeśli po zamknięciu ustnego etapu postępowania strona przedstawiła nowy fakt mogący mieć decydujące znaczenie dla rozstrzygnięcia Trybunału, lub też jeśli sprawa ma zostać rozstrzygnięta na podstawie argumentu, który nie był przedmiotem dyskusji między stronami lub innymi podmiotami, o których mowa w art. 23 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

44 W niniejszej sprawie należy jednak zauważyć, że podmioty, które uczestniczyły w niniejszym postępowaniu, mogły przedstawić w toku pisemnego i ustnego etapu postępowania okoliczności prawne, które uznały za istotne dla umożliwienia Trybunałowi dokonania wykładni przepisów prawa Unii będących przedmiotem pytań przedstawionych przez sąd odsyłający. Trybunał stoi w tym względzie na stanowisku, że dysponuje wszystkimi elementami niezbędnymi do wydania orzeczenia w przedmiocie niniejszego wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym i że żaden z argumentów powołanych przez Herbarię na poparcie wniosku o otwarcie na nowo ustnego etapu postępowania nie uzasadnia takiego otwarcia na nowo zgodnie z art. 83 regulaminu postępowania.

45 W tych okolicznościach Trybunał uznaje po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, że nie ma potrzeby zarządzenia otwarcia ustnego etapu postępowania na nowo.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytania pierwszego

46 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału w ramach ustanowionej w art. 267 TFUE procedury współpracy między sądami krajowymi a Trybunałem do tego ostatniego należy udzielenie sądowi krajowemu użytecznej odpowiedzi, która umożliwi mu rozstrzygnięcie zawisłego przed nim sporu. Mając to na uwadze, Trybunał powinien w razie potrzeby przeformułować przedłożone mu pytania. Okoliczność, że sąd krajowy powołał się formalnie w pytaniu prejudycjalnym na określone przepisy prawa Unii, nie stoi na przeszkodzie temu, by Trybunał przekazał temu sądowi wszelkie wskazówki dotyczące wykładni, które mogą być pomocne w rozstrzygnięciu rozpatrywanej przez niego sprawy, niezależnie od tego, czy sąd krajowy powołał się na nie w treści pytań. W tym względzie do Trybunału należy wyprowadzenie z ogółu informacji przedstawionych przez sąd krajowy, a w szczególności z uzasadnienia postanowienia odsyłającego, elementów prawa Unii, które wymagają wykładni w świetle przedmiotu sporu (wyrok z dnia 21 września 2023 r., Juan, C-164/22, EU:C:2023:684, pkt 24 i przytoczone tam orzecznictwo).

47 W treści pytania pierwszego sąd odsyłający wymienia jedynie art. 33 ust. 1 rozporządzenia 2018/848, regulujący stosowanie logo produkcji ekologicznej Unii Europejskiej. Niemniej jednak z wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, a w szczególności z uzasadnienia dotyczącego pytania trzeciego, wynika, że sąd ten uważa, iż pytanie pierwsze nasuwa się w podobny sposób w odniesieniu do art. 30 ust. 2 tego rozporządzenia, który reguluje stosowanie terminów odnoszących się do produkcji ekologicznej.

48 W celu udzielenia sądowi odsyłającemu użytecznej odpowiedzi należy zatem uznać, że poprzez pytanie pierwsze sąd ten dąży zasadniczo do ustalenia, czy wykładni art. 30 ust. 2 i art. 33 ust. 1 rozporządzenia 2018/848 należy dokonywać w ten sposób, że można używać logo produkcji ekologicznej Unii Europejskiej i terminów odnoszących się do produkcji ekologicznej w odniesieniu do żywności przetworzonej, która jest przywożona z państwa trzeciego celem wprowadzenia jej do obrotu w Unii jako produkt ekologiczny na warunkach określonych w art. 45 ust. 1 lit. b) ppkt (iii) i art. 48 ust. 1 tego rozporządzenia, chociaż żywność ta nie spełnia wymogów określonych w art. 16 ust. 1 wspomnianego rozporządzenia w związku z pkt 2.2.2. lit. f) części IV załącznika II do niego, ponieważ zawiera minerały i witaminy pochodzenia nieroślinnego.

W przedmiocie używania logo produkcji ekologicznej Unii Europejskiej i terminów odnoszących się do produkcji ekologicznej

49 Na wstępie należy zauważyć, że rozporządzenie 2018/848, zgodnie z jego art. 2 ust. 1, ma zastosowanie do produktów, o których mowa w tym przepisie, w szczególności gdy produkty te są lub mają być wytwarzane w Unii lub przywożone do Unii.

50 Zgodnie zaś z brzmieniem art. 30 ust. 2 i art. 33 ust. 1 tego rozporządzenia stosowanie terminów odnoszących się do produkcji ekologicznej i logo produkcji ekologicznej Unii Europejskiej jest dozwolone jedynie w odniesieniu do produktów zgodnych z tym rozporządzeniem.

51 Brzmienie to wskazuje zatem, jak zauważył zasadniczo rzecznik generalny w pkt 67–72 opinii, że owe terminy i owo logo mogą być stosowane w odniesieniu do produktów ekologicznych niezależnie od tego, czy są one wytwarzane w Unii, czy przywożone z państwa trzeciego w celu wprowadzenia ich do obrotu w Unii jako produkty ekologiczne, pod warunkiem że są one zgodne z wymogami określonymi w tym rozporządzeniu, w szczególności w jego rozdziałach II i III.

52 Niemniej jednak zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału przy dokonywaniu wykładni przepisu prawa Unii należy uwzględniać nie tylko jego brzmienie, lecz także jego kontekst oraz cele regulacji, której część ten przepis stanowi (wyrok z dnia 29 lipca 2024 r., Belgian Association of Tax Lawyers i in., C-623/22, EU:C:2024:639, pkt 94 i przytoczone tam orzecznictwo).

53 Co się tyczy w pierwszej kolejności tego kontekstu, należy zauważyć, że rozporządzenie 2018/848 wprowadza rozróżnienie między produktami wytwarzanymi w Unii a produktami przywożonymi z państwa trzeciego w celu wprowadzenia ich do obrotu w Unii jako produkty ekologiczne.

54 Z jednej strony bowiem w odniesieniu w szczególności do wyprodukowanej w Unii żywności przetworzonej należy w myśl art. 16 ust. 1 tego rozporządzenia przestrzegać szczegółowych przepisów dotyczących produkcji zawartych w części IV załącznika II do rzeczonego rozporządzenia, a także we wszystkich aktach wykonawczych, o których mowa w jego art. 16 ust. 3.

55 Z drugiej strony art. 45 rozporządzenia 2018/848 przewiduje kumulatywne warunki, jakie musi spełniać produkt, który nie jest wytwarzany w Unii, aby mógł zostać przywieziony z państwa trzeciego i wprowadzony do obrotu w Unii jako produkt ekologiczny.

56 I tak art. 45 ust. 1 lit. a) rozporządzenia 2018/848 przede wszystkim wymaga, aby przywożony produkt był produktem, o którym mowa w art. 2 ust. 1 tego rozporządzenia.

57 Następnie art. 45 ust. 1 lit. c) wspomnianego rozporządzenia wymaga zasadniczo, aby podmioty z państw trzecich były w stanie dostarczyć importerom i krajowym organom w Unii i w tych państwach trzecich wszelkich informacji niezbędnych do zapewnienia identyfikowalności danego produktu.

58 Wreszcie zgodnie z art. 45 ust. 1 lit. b) rzeczonego rozporządzenia produkt przywieziony z państwa trzeciego musi spełniać jeden z warunków przewidzianych w tym przepisie.

59 I tak, po pierwsze, w przypadku, o którym mowa w art. 45 ust. 1 lit. b) ppkt (i) rozporządzenia 2018/848, produkt ten jest zasadniczo zgodny z przepisami rozdziałów II, III i IV tego rozporządzenia, a zatem w szczególności z przepisami dotyczącymi produkcji zawartymi w rozdziale III wspomnianego rozporządzenia, a także z przepisami dotyczącymi znakowania przewidzianymi w jego rozdziale IV.

60 Po drugie, w przypadku, o którym mowa w art. 45 ust. 1 lit. b) ppkt (ii) rozporządzenia 2018/848, gdy wspomniany produkt pochodzi z państwa trzeciego uznanego zgodnie z art. 47 tego rozporządzenia, produkt ten spełnia warunki określone w odnośnej umowie handlowej.

61 Po trzecie, w przypadku, o którym mowa w art. 45 ust. 1 lit. b) ppkt (iii) rozporządzenia 2018/848, gdy produkt pochodzi z państwa trzeciego, które jest uznawane, dla celów równoważności, zgodnie z art. 48 ust. 1 tego rozporządzenia, produkt ten jest zgodny z równoważnymi

przepisami dotyczącymi produkcji i kontroli tego państwa trzeciego oraz został przywieziony z wydanym przez właściwe organy, organy kontrolne lub jednostki certyfikujące tego państwa trzeciego świadectwem kontroli potwierdzającym tę zgodność.

62 Z samego brzmienia art. 45 ust. 1 lit. b) rozporządzenia 2018/848 wynika, że trzy warunki ustanowione, odpowiednio, w ppkt (i)–(iii) tego przepisu są warunkami alternatywnymi, w związku z czym wystarczy, aby tylko jeden z nich został spełniony, aby produkt przywieziony z państwa trzeciego mógł zostać wprowadzony do obrotu w Unii jako produkt ekologiczny, jeśli spełnia on również dwa pozostałe warunki przewidziane w art. 45 ust. 1 lit. a) i c) tego rozporządzenia.

63 Tymczasem spośród tych trzech alternatywnych warunków jedynie warunek, o którym mowa w art. 45 ust. 1 lit. b) ppkt (i) rozporządzenia 2018/848, wymaga, aby przywożony produkt był zgodny z przepisami rozdziałów II, III i IV tego rozporządzenia.

64 W konsekwencji produkt odpowiadający przypadkowi, o którym mowa w art. 45 ust. 1 lit. b) ppkt (iii) rozporządzenia 2018/848, mimo że nie jest zgodny ze wszystkimi przepisami dotyczącymi produkcji zawartymi w rozdziale III tego rozporządzenia, może zostać wprowadzony do obrotu w Unii jako produkt ekologiczny, o ile pochodzi on z państwa trzeciego uznanego przez Unię dla celów równoważności zgodnie z art. 33 ust. 2 rozporządzenia nr 834/2007, do którego odnosi się art. 48 ust. 1 rozporządzenia 2018/848, i jest zgodny w szczególności z obowiązującymi w tym państwie trzecim przepisami dotyczącymi produkcji, które zostały uznane przez Unię za równoważne z przepisami ustanowionymi we wspomnianym rozdziale III.

65 W tym względzie należy zauważyć, że pojęcie „równoważności” zostało zdefiniowane w art. 3 pkt 64 rozporządzenia 2018/848 jako realizacja tych samych celów i zasad poprzez stosowanie wymogów zapewniających ten sam poziom zapewnienia zgodności.

66 W konsekwencji odniesienie w art. 45 ust. 1 lit. b) ppkt (iii) rozporządzenia 2018/848 do równoważnego charakteru przepisów dotyczących produkcji danego państwa trzeciego bezwzględnie zakłada, że przepisy obowiązujące w tym państwie trzecim realizują te same cele i są zgodne z tymi samymi zasadami, które wynikają z przepisów rozdziału II rozporządzenia 2018/848. Co się tyczy przepisów dotyczących produkcji ustanowionych w rozdziale III tego rozporządzenia, z definicji tej wynika, że przepisy owego państwa trzeciego nie muszą być identyczne z przepisami Unii, lecz powinny zapewniać „ten sam poziom zapewnienia zgodności” co poziom wymagany przez Unię w odniesieniu do produktów w niej wytwarzanych.

67 Tymczasem, jak przypomniano w pkt 51 niniejszego wyroku, zarówno art. 30 ust. 2, jak i art. 33 ust. 1 rozporządzenia 2018/848 zezwalają na stosowanie, odpowiednio, terminów odnoszących się do produkcji ekologicznej i logo produkcji ekologicznej Unii Europejskiej jedynie w odniesieniu do produktów zgodnych z tym rozporządzeniem.

68 Natomiast żaden przepis rozporządzenia 2018/848 nie zezwala na stosowanie owych terminów lub owego logo w odniesieniu do produktów pochodzących z państw trzecich uznanych dla celów równoważności, które choć mogą być przywożone do Unii na podstawie art. 45 ust. 1 lit. b) ppkt (ii) lub (iii) tego rozporządzenia, nie są jednak zgodne z zawartymi w nim przepisami dotyczącymi produkcji.

69 Przedstawiona w pkt 51 niniejszego wyroku wykładnia językowa art. 30 ust. 2 i art. 33 ust. 1 rozporządzenia 2018/848 znajduje zatem potwierdzenie w szczególności w systematyce art. 45 ust. 1 lit. b) tego rozporządzenia. Prawodawca Unii w ramach produktów przywożonych jako produkty ekologiczne zamierzał bowiem odróżnić z jednej strony produkty zgodne z rozdziałami II, III i IV tego rozporządzenia, a z drugiej strony produkty podlegające równoważnym przepisom w ich państwie pochodzenia, uznane za takie albo na podstawie umowy handlowej, albo na podstawie jednostronnego środka Unii.

70 W drugiej kolejności wykładnię tę potwierdzają cele rozporządzenia 2018/848, a w szczególności jego przepisy dotyczące znakowania produktów ekologicznych, wśród których znajdują się art. 30 ust. 2 i art. 33 ust. 1 tego rozporządzenia.

71 Przede wszystkim, jak wynika z motywów 6, 9 i 123 rozporządzenia 2018/848, ramy prawne ustanowione dla realizacji wspólnej polityki rolnej, której część stanowi to rozporządzenie jako jeden z instrumentów, o których mowa w art. 43 ust. 2 TFUE, powinny służyć zapewnieniu uczciwej konkurencji na rynku wewnętrznym produktów ekologicznych, a także podtrzymaniu i uzasadnieniu zaufania konsumentów do produktów znakowanych jako ekologiczne. W tym celu prawodawca Unii zamierzał ustanowić przepisy, które odpowiadałyby wysokim oczekiwaniom konsumentów w tej dziedzinie i byłyby zrozumiałe przez osoby, do których są skierowane. To w tym kontekście podkreślono w motywie 15 rozporządzenia 2018/848, że zaufanie konsumentów ma zasadnicze znaczenie dla rynku żywności ekologicznej, a w motywie 17, że rozporządzenie to ma w szczególności na celu zapewnianie tego zaufania oraz ochronę interesów konsumentów.

72 Następnie z motywu 73 rozporządzenia 2018/848 wynika, że celem jego przepisów dotyczących znakowania, w tym przepisów dotyczących stosowania logo produkcji ekologicznej Unii Europejskiej i terminów odnoszących się do produkcji ekologicznej, jest ochrona interesów zarówno podmiotów gospodarczych, które są związane z prawidłowym oznakowaniem ich produktów na rynku produktów ekologicznych oraz z tym, by podmioty te mogły funkcjonować w warunkach uczciwej konkurencji, jak i interesów konsumentów związanych z możliwością podejmowania świadomych wyborów.

73 Wreszcie, co się tyczy w szczególności logo produkcji ekologicznej Unii Europejskiej, motywy 77–79 rozporządzenia 2018/848 podkreślają wolę prawodawcy Unii co do uregulowania stosowania tego logo w taki sposób, aby sytuacja na rynku unijnym była jasna dla konsumentów, aby uniknąć wprowadzania konsumentów w błąd co do ekologicznego charakteru całego produktu, a także aby zapobiec dezorientacji konsumentów co do pochodzenia produktu z Unii lub spoza niej.

74 W niniejszej sprawie, jak wynika z pkt 64–67 niniejszego wyroku, z wyboru dokonanego przez prawodawcę Unii wynika, że produkty przywożone z państw trzecich w ramach systemu równoważności przewidzianego w art. 45 ust. 1 lit. b) ppkt (iii) rozporządzenia 2018/848 mogą być wprowadzane do obrotu w Unii jako produkty ekologiczne, nawet jeśli nie spełniają wszystkich wymogów ustanowionych w tym rozporządzeniu, w szczególności w jego rozdziałach II i III. Natomiast produkty wytwarzane w Unii muszą spełniać wszystkie te wymogi, aby mogły zostać wprowadzone do obrotu jako produkty ekologiczne.

75 W tym kontekście dopuszczenie, aby terminy odnoszące się do produkcji ekologicznej i logo produkcji ekologicznej Unii Europejskiej były stosowane na rynku wewnętrznym produktów ekologicznych zarówno w odniesieniu do produktów, które zostały wytworzone w Unii lub

w państwach trzecich zgodnie z ustanowionymi w rozporządzeniu 2018/848 przepisami dotyczącymi produkcji, jak i w odniesieniu do produktów, które zostały wytworzone w państwach trzecich zgodnie z przepisami jedynie równoważnymi z owymi przepisami dotyczącymi produkcji, zaszkodziłoby uczciwej konkurencji na rynku wewnętrznym produktów ekologicznych i wzbudziłoby wątpliwości mogące wprowadzić konsumentów w błąd.

76 W takiej sytuacji konsumenci mogliby bowiem uznać, że produkt opatrzony terminami odnoszącymi się do produkcji ekologicznej lub logo produkcji ekologicznej Unii Europejskiej jest zgodny ze wszystkimi wymogami ustanowionymi w rozporządzeniu 2018/848, w szczególności w jego rozdziałach II i III, podczas gdy ów produkt jest zgodny wyłącznie z przepisami dotyczącymi produkcji państwa trzeciego, z którego jest przywożony, równoważnymi z przepisami dotyczącymi produkcji zawartymi w tym rozporządzeniu.

77 Racja bytu wspomnianego logo polega zaś w szczególności właśnie na informowaniu konsumentów w sposób jasny i jednoznaczny, że produkt, na którym umieszczono to logo, jest w pełni zgodny ze wszystkimi wymogami ustanowionymi w rozporządzeniu 2018/848, a nie tylko z przepisami równoważnymi z tym rozporządzeniem. Jest tak, tym bardziej że wspomniane logo zgodnie z art. 33 ust. 2 rzeczonego rozporządzenia stanowi poświadczenie urzędowe Unii Europejskiej.

78 Podkreślana w szczególności przez Komisję okoliczność, że zgodnie z art. 32 ust. 2 rozporządzenia 2018/848 w przypadku stosowania logo produkcji ekologicznej Unii Europejskiej na produkcie należy umieścić oznaczenie miejsca, w którym wyprodukowano surowce rolne, z których składa się ten produkt, nie może wystarczyć do rozwiania wszelkich wątpliwości. Takie oznaczenie nie pozwala bowiem konsumentowi na ustalenie, czy przywożony produkt jest zgodny z przepisami dotyczącymi produkcji określonymi w rozporządzeniu 2018/848, czy też jest on zgodny jedynie z przepisami dotyczącymi produkcji równoważnymi z przepisami tego rozporządzenia.

79 W konsekwencji należy stwierdzić, że do znakowania produktu przywiezionego z państwa trzeciego w celu wprowadzenia do obrotu w Unii jako produktu ekologicznego na podstawie art. 45 ust. 1 lit. b) ppkt (iii) rozporządzenia 2018/848 nie można stosować ani logo produkcji ekologicznej Unii Europejskiej, ani co do zasady terminów odnoszących się do produkcji ekologicznej.

W przedmiocie używania logo produkcji ekologicznej państwa trzeciego

80 Niemniej jednak, ponieważ rozporządzenie 2018/848 zawiera, w szczególności w rozdziale VII, przepisy regulujące handel z państwami trzecimi, rozporządzenie to ma również na celu ustanowienie szeregu zasad mających zastosowanie do międzynarodowego handlu produktami ekologicznymi, aby, jak słusznie podkreśliła Rada podczas rozprawy, ułatwić, po pierwsze, zaopatrzenie, dostępność i zaspokojenie rosnącego popytu na te produkty w Unii, a po drugie, na podstawie porozumień dwustronnych, wywóz takich produktów pochodzących z Unii do państw trzecich.

81 To właśnie w te ramy wpisuje się art. 45 ust. 1 lit. b) ppkt (iii) wspomnianego rozporządzenia, który przyznaje Komisji kompetencję do uznania, że przepisy państwa trzeciego są równoważne z przepisami rozporządzenia 2018/848.

82 Z akt sprawy, którymi dysponuje Trybunał, wynika, że niektóre produkty przywożone jako produkty ekologiczne w ramach systemu równoważności, o którym mowa w art. 45 ust. 1 lit. b) ppkt (iii) tego rozporządzenia, opatrzone są logo produkcji ekologicznej państwa trzeciego, z którego są przywożone, oraz że takie logo może zawierać terminy odnoszące się do produkcji ekologicznej, takie jak „biologique", „ecológico" lub „organic", lub ich pochodne i wersje skrócone, takie jak „bio" lub „eco".

83 W tym względzie należy stwierdzić, że używanie w odniesieniu do takich przywożonych produktów logo produkcji ekologicznej państwa trzeciego, z którego są one przywożone, nie jest w stanie zaszkodzić uczciwej konkurencji na rynku wewnętrznym produktów ekologicznych ani wzbudzić wątpliwości mogących wprowadzić konsumentów w błąd. Poza tym, że używanie logo produkcji ekologicznej państwa trzeciego innego niż logo produkcji ekologicznej Unii Europejskiej nie stawia danych produktów na tej samej płaszczyźnie z punktu widzenia konkurencji, stosowanie logo produkcji ekologicznej państwa trzeciego nie może też sprawiać wrażenia, że owe przywożone produkty są zgodne ze wszystkimi wymogami ustanowionymi w rozporządzeniu 2018/848.

84 Wynika z tego, że niezależnie od wniosku sformułowanego w pkt 80 niniejszego wyroku, w celu zapewnienia skuteczności w szczególności art. 45 ust. 1 lit. b) ppkt (iii) rozporządzenia 2018/848, a także w celu zachowania uprawnień, jakie rozporządzenie to przyznaje Komisji, produkty przywożone na podstawie tego przepisu, które mają dostęp do rynku Unii „jako produkty ekologiczne", muszą mieć możliwość stosowania logo produkcji ekologicznej państwa trzeciego, z którego pochodzą, nawet jeśli logo to zawiera terminy identyczne z terminami odnoszącymi się do produkcji ekologicznej w rozumieniu art. 30 ust. 1 tego rozporządzenia i załącznika IV do niego.

85 W świetle powyższych rozważań na pytanie pierwsze należy odpowiedzieć następująco:

– Wykładni art. 30 ust. 2 i art. 33 ust. 1 rozporządzenia 2018/848 należy dokonywać w ten sposób, że nie można używać logo produkcji ekologicznej Unii Europejskiej ani co do zasady terminów odnoszących się do produkcji ekologicznej w odniesieniu do żywności przetworzonej, która jest przywożona z państwa trzeciego celem wprowadzenia jej do obrotu w Unii jako produktu ekologicznego na warunkach określonych w art. 45 ust. 1 lit. b) ppkt (iii) i art. 48 ust. 1 tego rozporządzenia, jeżeli żywność ta nie spełnia wymogów określonych w art. 16 ust. 1 wspomnianego rozporządzenia w związku z pkt 2.2.2. lit. f) części IV załącznika II do niego, ponieważ zawiera minerały i witaminy pochodzenia nieroślinnego.

– Logo produkcji ekologicznej tego państwa trzeciego może jednak być stosowane w Unii w odniesieniu do takiej żywności, nawet jeśli zawiera terminy odnoszące się do produkcji ekologicznej w rozumieniu art. 30 ust. 1 wspomnianego rozporządzenia i załącznika IV do niego.

W przedmiocie pytań drugiego i trzeciego

86 Zważywszy na odpowiedź udzieloną na pytanie pierwsze, nie ma potrzeby udzielania odpowiedzi na pytania drugie i trzecie.

W przedmiocie kosztów

87 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (wielka izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 30 ust. 2 i art. 33 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/848 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007,

należy interpretować w ten sposób, że:

nie można używać logo produkcji ekologicznej Unii Europejskiej ani co do zasady terminów odnoszących się do produkcji ekologicznej w odniesieniu do żywności przetworzonej, która jest przywożona z państwa trzeciego celem wprowadzenia jej do obrotu w Unii jako produktu ekologicznego na warunkach określonych w art. 45 ust. 1 lit. b) ppkt (iii) i art. 48 ust. 1 tego rozporządzenia, jeżeli żywność ta nie spełnia wymogów określonych w art. 16 ust. 1 wspomnianego rozporządzenia w związku z pkt 2.2.2. lit. f) części IV załącznika II do niego, ponieważ zawiera minerały i witaminy pochodzenia nieroślinnego.

Logo produkcji ekologicznej tego państwa trzeciego może jednak być stosowane w Unii w odniesieniu do takiej żywności, nawet jeśli zawiera terminy odnoszące się do produkcji ekologicznej w rozumieniu art. 30 ust. 1 wspomnianego rozporządzenia i załącznika IV do niego.

Podpisy